

1 BİR KİŞİ HANGİ HALLERDE TUTUKLANABİLİR?

Geçici olarak özgürlüğü kısıtlanan kişiler tutuklu, tutuklunun içinde bulunduğu duruma ise tutukluluk denmektedir.

Bir kişi ancak aşağıdaki hallerin varlığında, 'yasa' ile öngörüldüğü ve 'yasa' ile gösterildiği koşullarda, özgürlüğünden yoksun bırakılabilir:

- ▶ Yetkili "mahkeme" tarafından hüküm veya emir verilmesi halinde,
- ▶ Bir kişinin suç işlediğine dair makul şüphe olması halinde, suçun işlenmesinin önlenmesi veya kaçmasının engellenmesi veya "mahkeme" huzuruna getirilmesi amacıyla,
- ▶ Bulaşıcı bir hastalık yayabilecek kişilerin veya ağır madde tesiri altındaki kişiler veya çok ağır ruhsal rahatsızlık geçiren kişilerin tutulması amacıyla,
- ▶ Bir kişinin Kıbrıs'ın kuzeyi sınırlarına izinsiz girmesini önlemek için veya bir kişinin sınır dışı edilmesi amacıyla,
- ▶ Birden fazla uyuşu bulunan kişilerin uyuşunda buldukları diğer ülkede, ilgili ülke ile "adli yardımlaşma anlaşması" olması halinde, "mahkeme" kararında verilen cezanın Kıbrıs'ın kuzeyinde infazı amacıyla.

Bu haller dışında hiçbir nedenle kimse tutuklanamaz ve özgürlüğü kısıtlanamaz. 'Yasaya' aykırı bir tutukluluğa karşı herkes mahkemeye başvurma hakkına sahiptir. Tutukluluğu 'yasaya' aykırı görüldüğü takdirde, serbest bırakılması "mahkemece" emredilir.

Tutuklanan kişi, yakalandıktan sonra mümkün olan en kısa zamanda ve daha önce salıverilmediği takdirde her halde **yirmi dört saat geçmeden bir yargıç önüne çıkarılır. Soruşturma süreci esnasında tutukluluğun toplam süresi üç ayı geçemez.**

2 TUTUKLANAN BİR KİŞİNİN TEMEL HAKLARI NELERDİR?

Tercümandan Yararlanma Hakkı

Tutuklu, kullanılan dili anlayamadığı veya konuşamadığı takdirde, bir tercümanın yardımından parasız yararlanma hakkına sahiptir.

Hukukçu Yardımından Yararlanma Hakkı

Tutuklanan herkese, tutuklanma nedenleri tutuklanması sırasında anladığı dilde bildirilir ve herkes, kendisinin veya yakınlarının seçtiği bir hukukçunun hizmetinden derhal yararlandırılır. Tutuklunun seçtiği hukukçuya ulaşma ve görüşmesi için gerekli imkânlar derhal sağlanmalıdır.

Yakınlarına Haber Verme Hakkı

Yakalanan veya tutuklanan kişinin durumu, soruşturmanın kapsam ve konusunun açığa çıkmasının sakıncalarının gerektirdiği kesin zorunluluk dışında, yakınlarına en erken bir zamanda ve süratle bildirilir.

Tazminat Talep Etme Hakkı

'Yasalara' aykırı olarak bir yakalamanın veya bir tutukluluğun mağduru herkes, dava açmak suretiyle tazminat alma hakkına sahiptir.

Susma Hakkı

Tutuklu kişiler, önceden ihtar edilmeden sorgulanamazlar. Tutuklu kişinin bir suç işlediğine dair makul bir şüphe doğması halinde, "polis" tarafından konuşmamakta serbest olduğu fakat söylemesi halinde söylediklerinin delil olarak kullanılabileceği bildirilir.

Kişi, ancak **özgür iradesi ile kendisi isterse, bu ihtarın ardından gönüllü ifadesini verebilir.** Böyle bir ifade, ancak gönüllü olarak verildiği kanıtlanması halinde, ifadeyi veren kişi aleyhine herhangi bir cezai işlemde şahadet olarak kabul edilebilir.

Belgeleri Görme Hakkı

Tutuklanan herkes, "yargıç" tarafından hakkında verilen tutuklama kararını görmeyi talep etme hakkına sahiptir. Tutuklama esnasında mevcut olmaması halinde, mümkün olan en kısa zamanda yazılı belge tutuklanan kişiye gösterilmelidir.

3 İNSAN HAKLARI İLKELERİ İŞİĞİNDA ASGARI TUTUKLULUK STANDARTLARI

- ▶ Tutuklular, temiz hava almayan, penceresiz, hijyenik olmayan yerlerde tutulamazlar.
- ▶ Tutuklu kişilerin, banyo ve tuvalet ihtiyaçlarını mahremiyet ve hijyen kurallarına uygun karşılayacakları yerlerin sağlanması zorunludur.
- ▶ Tutuklular, temiz su ve yeterli yiyeceğe erişme hakkına sahiptirler. Tekrar eden yemekler sürekli verilmemeli ve verilen yiyecekler besleyici olmalıdır.
- ▶ Tutukluların, dış dünya ile bağlarını sürdürmelerini sağlayan telefon ve görüş hakları tesis edilmelidir.
- ▶ Koşullarda kalan tutuklulara kişi başı minimum 6m² yaşam alanı sağlanmalıdır.
- ▶ Tutuklular, her gün en az bir saat açık havadan yararlanma hakkına sahiptirler.
- ▶ "Polis" tutuklanan çocukların "karakolda" oldukları esnada akrabaları dışındaki yetişkinlerle ilişki kurmasını veya bir arada olmasını önlemekle sorumludur.

4 İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI

Hiçbir tutuklu, işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.

Kişilerin şeref ve haysiyetleri dokunulmazdır. Herkes buna saygı göstermek ve korumakla yükümlüdür. Dolayısıyla, kimseye eziyet ve işkence yapılamaz. Kimse, insanlık onuruyla bağdaşmayan bir cezaya çarptırılmaz veya muameleye bağlı tutulamaz.

- ▶ Tutuklanma esnasında ve devamında, kaba kuvvete başvurulamaz.
- ▶ Bedensel veya ruhsal olarak acı çektirecek hareketlerde bulunulamaz.
- ▶ Kimse eziyet edilmekle tehdit edilemez.
- ▶ Kimsenin iradesi ve algısıyla oynayacak şekilde muamele edilemez.
- ▶ Kimse acımasız veya barbarca tutukluluk koşullarına maruz bırakılamaz.

İşkence veya kötü muameleye maruz kaldığınızı düşünen bir tutuklu, avukatına veya "mahkeme" huzuruna çıktığı durumlarda "yargıca" veya ilgili yerlerdeki doktorlara ve sağlık görevlilerine durumu bildirmelidir. Yetkililer, bu durumun sonlanması ve tutuklunun güvenliğinin sağlanmasından sorumludurlar.

İNSAN HAKLARI PLATFORMU İHBAR HATTI

İnsan Hakları Platformu İhbar Hattı, hafta içi günleri 10.00-18.00 saatleri arasında hizmet vermektedir. İhbar hattı, İnsan Hakları Platformu Derneği çatısı altında hizmet veren hukuk uzmanları aracılığı ile kontrol edilmektedir. İhbar hattına İnsan Hakları Platformu Projesi tarafından ele alınan beş tematik alana ait konularda (İnsan Ticareti ile Mücadele, LGBTİ+ hakları, karar verme süreçlerine demokratik katılım, mülteci hakları, işkence yasağı ve alıkonma koşulları) sesli arama, SMS veya WhatsApp mesajı yoluyla ulaşarak (ücretsiz) yasal danışmanlık hizmetinden yararlanabilirsiniz. Destek almak veya insan ticareti mağduru olduğundan şüphe duyduğunuz bir kişiyi bildirmek için ihbar hattımıza ulaşabilirsiniz. Kişisel bilgilerinizi bizimle paylaşmak istemiyorsanız anonim olarak da ihbarda bulunabilirsiniz.

İHBAR HATTI NUMARASI

+90 542 862 00 60

İhbar hattı ve hizmet alanlarına dair detaylı bilgi için lütfen barkodu okutun:

İNSAN HAKLARI PLATFORMU HAKKINDA

İnsan Hakları Platformu, evrensel insan hak ve özgürlüklerinin, herkes için erişilebilir ve güvence altında olduğu, etkin mekanizmalar ile korunduğu ve sürekli geliştirildiği, eşitlikçi, adil, demokratik ve kapsayıcı bir dünya için mücadeleye eder.

İNSAN HAKLARI PLATFORMU PROJESİ

İnsan Hakları Platformu Projesi, insan haklarının sadece saygı duyulmakla kalmayıp yüceltildiği adil, demokratik, eşitlikçi ve kapsayıcı bir topluma ulaşılmasına katkı koymayı amaçlar.

İnsan Hakları Platformu ve İnsan Hakları Platformu Projesine dair daha fazla bilgi edinmek için bizi takip edin.

İnternet sitemize erişmek için barkodu okutun:

İnsan Hakları Platformu

Human Rights Platform

ALIKONMA KOŞULLARI VE İŞKENCE YASAĞI HAKKINDA BİLGİLENDİRİCİ BROŞÜR

İnsan Hakları Platformu Projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve İnsan Hakları Platformu Derneği tarafından uygulanmaktadır. Bu broşür Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile üretilmiştir. İçerik tamamıyla İnsan Hakları Platformu Derneği'nin sorumluluğunda ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

İnsan Hakları Platformu Projesi Avrupa Birliği tarafından finanse edilmekte ve İnsan Hakları Platformu Derneği tarafından uygulanmaktadır. Bu broşür Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile üretilmiştir. İçerik tamamıyla İnsan Hakları Platformu Derneği'nin sorumluluğunda ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

ihp.hrp

ihp.hrp

ihp_hrp